

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny

Integracyjnej Szkoły Podstawowej Nr 67

im. Janusza Korczaka w Łodzi

na rok szkolny 2018/2019

Podstawa Prawna

1. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).
2. Statut Integracyjnej Szkoły Podstawowej nr 67 im. Janusza Korczaka w Łodzi.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2016 poz. 895)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2015 poz. 843)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. 2017 poz. 1658)
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie realizacji Rządowego programu wspomaganie w latach 2015–2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” (Dz.U. 2015 poz. 972)
7. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – art. 72
8. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
10. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. Ust. Nr 35 poz 230 z p.zm.)
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2004 nr 256 poz. 2572 z późn. zm.)
12. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994 nr 111 poz. 535)
13. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485)
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1249)
16. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2015 poz. 298) oraz Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2016 poz. 1331)
17. Rozporządzenie MENiS z dnia 9 lutego 2007 r. zmieniające rozporządzenie (Dz.U. 2001 nr 61 poz. 624 2007.03.14) w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół (Dz.U. 2007 nr 35 poz. 222)
18. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu

seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 2014 poz. 395) oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 2017 poz. 1117)

19. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. 2016 poz. 1154)
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. 2015 poz. 1113)
21. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591)
22. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
23. Narodowy Program Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych
24. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
25. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Diagnoza jakości funkcjonowania szkoły

Diagnoza jakości funkcjonowania szkoły została oparta na analizie działań wychowawczych, profilaktycznych i interwencyjnych wobec uczniów szkoły, a także rodziców i opiekunów. W wyniku przeprowadzonych w ciągu ostatnich lat analiz stwierdzono, że szkoła pod względem zasobów ludzkich dysponuje wysoko wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną, w tym specjalistami (terapia pedagogiczna, oligofrenopedagodzy, rehabilitanci), którzy stale doskonalą swoje umiejętności z zakresu działań wychowawczych i profilaktyki. Coroczna współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i poradniami specjalistycznymi, a także przedstawicielami instytucji dbających o bezpieczeństwo (policja, straż miejska) i wymiarem sprawiedliwości (kuratorzy sądowi, sąd rodzinny) przyczynia się w znacznym stopniu do poszerzenia zakresu wsparcia udzielanego przez szkołę. Ponadto, na terenie szkoły pracuje pedagog i psycholog, a ich oddziaływania są uzupełniane przez dyżury psychologa z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Warto wspomnieć, że placówka dysponuje dobrymi warunkami lokalowymi. Dzieci korzystają ze świetlicy szkolnej, biblioteki, dostępny jest również gabinet pielęgniarki, oraz gabinet pedagoga i psychologa.

Kompetencje uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów rówieśniczych w sposób pokojowy, nieagresywny są stale rozwijane poprzez oddziaływania wychowawcze. Ważnym elementem dotychczasowych programów, profilaktycznego i wychowawczego, była idea tolerancji, zarówno w stosunku do osób niepełnosprawnych jak i różnych zachowań niestandardowych, które pojawiają się w szkole a są elementem funkcjonowania wielu naszych uczniów. Wśród najczęściej pojawiających się problemów wychowawczych stwierdzono: konflikty rówieśnicze, brak dostatecznej integracji zespołów klasowych, stany utrzymującego się obniżonego nastroju u uczniów. Problemem, nad którym pracujemy jest również agresja rówieśnicza, słowna i fizyczna (choć ta zdarza się rzadziej), eliminowanie z grupy, agresja elektroniczna, a także zachowania z pogranicza demoralizacji.

Wsparciem objęte są również rodziny dysfunkcyjne, a także wszyscy rodzice i opiekunowie, którzy w wyniku diagnoz w ciągu roku szkolnego zostali zaliczeni do różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej i materialnej. Istotną rolę w zakresie skuteczności omawianych oddziaływań odgrywa również dobra współpraca Rady Pedagogicznej i Dyrekcji z Radą Rodziców, MOPS, PCK, Parafią, Radą Osiedla i różnymi organizacjami pozarządowymi.

Podsumowując, należy skoncentrować się na utrzymaniu i wzmocnieniu współpracy ze środowiskiem lokalnym, które może wesprzeć placówkę w działaniach zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa na terenie szkoły i zmniejszenia ryzyka wystąpienia zachowań niepożądanych. Należy także zintensyfikować działania z zakresu promocji zdrowego stylu życia, aktywnych form spędzania czasu wolnego oraz wspierać uczniów w odnajdowaniu i doskonaleniu swoich talentów i pasji. Ponadto, warto skoncentrować się na rozwijaniu u uczniów umiejętności społecznych, inteligencji emocjonalnej oraz zdolności do kreatywnego myślenia.

Etapy rozwojowe wychowanka

Okres edukacji w szkole podstawowej obejmuje obecnie trzy okresy rozwojowe, tj. wczesny wiek szkolny, środkowy wiek szkolny oraz początek wczesnej fazy dorostania.

Do kluczowych zadań rozwojowych na pierwszym etapie edukacji zaliczamy przede wszystkim wzrost samodzielności, kształtowanie prawidłowej samooceny i umiejętności podejmowania inicjatywy. Jest to czas istotnego rozwoju operacji umysłowych, myślenia pojęciowego, kontroli uwagi i pamięci. Następuje wzrost refleksyjności dziecka nad jego impulsywnością, a także rozpoczyna się rozwój pracowitości u ucznia. Wśród zadań rozwojowych ukierunkowanych na funkcjonowanie społeczne należy wymienić wzrost zainteresowania u dziecka światem społecznym i kształtowanie umiejętności współdziałania oraz współpracy z innymi. Ważna jest zdolność dziecka do nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i kształtowanie się przynależności do grupy koleżeńskiej. Uczeń tworzy relacje z nauczycielami, a tym samym rozszerza grono autorytetów na osoby spoza rodziny. Rozwija zdolności do rozumienia perspektywy innych ludzi i podporządkowuje się regułom społecznym. Na pierwszym etapie edukacji szkolnej (klasy I-III) dąży się do opanowania przez ucznia podstawowych umiejętności szkolnych, tj.: czytania

i pisanie oraz znajomości podstawowych pojęć matematycznych niezbędnych w codziennych sytuacjach życiowych. Jest to czas przygotowania dziecka do uczenia się na kolejnych etapach, a przede wszystkim rozwijanie samodzielności, autonomii, przy jednoczesnym kształtowaniu umiejętności współpracy. Etap ten stanowi swoisty fundament rozwoju kluczowych kompetencji poznawczych ucznia. Celem oddziaływań wychowawczych i edukacyjnych jest kształtowanie poczucia kompetencji i wzmacnianie motywacji wewnętrznej u ucznia. Po tym etapie kształcenia uczeń potrafi słuchać, mówić, czytać i pisać ze zrozumieniem, a tym samym posiada umiejętności komunikacyjne w zakresie posługiwania się językiem polskim. Ma opanowane podstawowe umiejętności matematyczne. Wykazuje się samodzielnością i intencjonalnością uczenia się w elementarnym zakresie.

Na drugim etapie edukacji, w środkowym wieku szkolnym (klasa IV-VI) dążymy do rozwijania kompetencji sprawstwa i odpowiedzialności za własne działania. Zajmujemy się dalszym kształtowaniem umiejętności samodzielnego uczenia się, a przede wszystkim wspieramy uczniów w odnajdywaniu własnego sposobu przyswajania, utrwalania i odtwarzania zdobytej wiedzy i umiejętności. Koncentrujemy się na budowaniu właściwego poczucia własnej wartości u dzieci.

Do głównych zadań rozwojowych w tym okresie zaliczamy wzbogacanie oraz porządkowanie wiedzy o świecie i o sobie oraz opanowanie umiejętności nabywania i organizowania wiedzy oraz korzystania z niej w różnych sytuacjach. Wciąż istotne jest rozwijanie umiejętności czytania, pisanie, liczenia.

Na tym etapie rozwoju dla dziecka ważne jest rozwijanie umiejętności przebywania z rówieśnikami oraz znalezienie własnego miejsca w grupie rówieśniczej, a tym samym osiągnięcie autonomii rówieśniczej. Rozwijanie postaw w stosunku do grup społecznych oraz instytucji poprzez realizację różnych projektów, spotkania edukacyjno – kulturalnych oraz działania na rzecz innych. Po tym etapie uczeń dostrzega związki przyczynowo – skutkowe, a tym samym wykazuje się poczuciem sprawstwa i odpowiedzialności za swoje czyny i słowa. Uczeń zna różne sposoby uczenia się i wie jakie strategie są dla niego najlepsze. Ponadto, posiada umiejętność pracy w zespole oraz potrafi uczyć się poprzez naśladowanie i modelowanie.

Dalszy etap edukacji w szkole podstawowej, realizowany w klasach VII – VIII przypada na początek wczesnej fazy dorastania, dlatego też należy wciąż koncentrować się w procesie kształcenia na wzmacnianiu i transferze poczucia kompetencji, sprawstwa i odpowiedzialności za własne działania. Na zajęciach przedmiotowych rozwijać myślenie problemowe i projektowe, a tym samym doskonalić umiejętności ucznia do pracy indywidualnej i zespołowej. Ponadto, ważne jest kształtowanie, w tym okresie, umiejętności wchodzenia w różne role społeczne w procesie uczenia się – od organizatora do wykonawcy. Zadania rozwojowe przypadające na klasę VII – VIII, to przede wszystkim początek nawiązywania nowych i bardziej dojrzałych relacji rówieśniczych obojga płci, opanowywanie społecznej roli związanej z płcią i akceptacją swojej fizyczności. Rozpoczęcie procesu tworzenia się niezależności uczuciowej od rodziców i innych osób dorosłych. Jest to czas przygotowywania się do roli dorosłego, poprzez zwiększanie świadomości dotyczącej życia w rodzinie, posiadania potomstwa i kreowania swojej ścieżki zawodowej. Odkrywanie i wzmacnianie sieci wartości i systemu etycznego kształtującego zachowanie jednostki.

Rozpoczynanie działań odpowiedzialnych społecznie i na rzecz innych. Po tym etapie uczeń posiada podstawowe umiejętności rozwiązywania problemów samodzielnie, jak i przy współpracy z innymi. Potrafi tworzyć i realizować małe projekty o charakterze edukacyjnym, kulturalnym lub społecznym. Wykazuje się umiejętnością wchodzenia w różne role społeczne w procesie uczenia się.

WSTĘP

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Integracyjnej Szkole Podstawowej nr 67 określa sposób realizacji celów kształcenia i zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli.

Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego ucznia oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca wszystkich podmiotów społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.

Program wychowawczo-profilaktyczny opracowany jest na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora
- wyników ewaluacji (wewnętrznej i zewnętrznej)
- wniosków i analiz (z pracy zespołów zadaniowych oraz zespołów do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej)
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji narodowych, regionalnych i szkolnych.

I Misja szkoły

Jesteśmy szkołą atrakcyjną i twórczą. Oferujemy możliwość wszechstronnego rozwoju ucznia, odkrywanie i rozwijanie talentów. Stwarzamy dziecku warunki do samodzielnego poznania siebie. Mobilizujemy do rzetelnej samooceny i rozwijamy poczucie własnej wartości. Przybliżamy podstawowe zasady obowiązujące w stosunkach międzyludzkich. Kształtujemy poczucie szacunku wobec szkoły, rodziny, ojczyzny. Wspieramy rodziców w wychowaniu dziecka. Miarą kultury społeczeństwa jest stosunek ludzi zdrowych do niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Naszym zadaniem i ważną misją do wypełnienia

jest wychowanie pokolenia do życia w społeczeństwie, w którym człowiek niepełnosprawny i przewlekle chory ma tam należne miejsce i realizuje siebie na miarę swoich możliwości. To szczególne posłannictwo chcemy wypełnić jako szkoła integracyjna.

Założenia do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego wynikające z misji szkoły.

- Pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do dzieci posiadają rodzice.
- Nauczyciele wspierają rodziców w procesie wychowania i szczegółowo uzgadniają z nimi kierunek działań wychowawczych.
- W szkole panuje dobra atmosfera i wzajemna życzliwość.
- Wymagania stawiane przez nauczycieli uwzględniają odrębność każdego ucznia.
- Nauczyciele dążą do wszechstronnego rozwoju swoich wychowanków.
- Nauczyciel jest wychowawcą, opiekunem, doradcą, przewodnikiem autorytetem każdego ucznia.
- Uczeń niepełnosprawny i przewlekle chory jest otoczony szczególną troską przez wszystkich pracowników szkoły.

II Sylwetka Absolwenta Integracyjnej Szkoły Podstawowej 67 im. J. Korczaka w Łodzi

Absolwent tutejszej szkoły charakteryzuje się odpowiednim poziomem wiedzy i umiejętności. Wierzy w siebie i swoje możliwości. Jest w pełni przygotowany do dalszego kształcenia. Dysponuje znacznym zasobem informacji i bez większych problemów funkcjonuje w otaczającym go świecie. Posiada umiejętności umożliwiające kontynuację nauki w liceum.

- Jest odpowiedzialny.

Cieszy się z sukcesów własnych i innych. Stara się przewidzieć skutki swoich działań i gotów jest ponieść konsekwencje swoich czynów. Dotrzymuje zobowiązań, wartościuje zachowania złe i dobre. Akceptuje porażki, ale wytrwale szuka innych rozwiązań. Stara się rozwiązywać problemy. Działając w grupie, poczuwa się do współodpowiedzialności.

- Jest ciekawy świata.

Zna najbliższe środowisko. Chętnie gromadzi wiadomości, korzystając z różnych źródeł. Dostrzega złożoność świata, analizując w nim zależności i związki przyczynowo – skutkowe. Wie, jak korzystać z nowoczesnych źródeł informacji.

- Jest samodzielny.

Traktuje naukę jako coś oczywistego, czasem nawet atrakcyjnego, choć na ogół nie uczy się bezkrytycznie wszystkiego. Potrafi planować swoje zadania. Interesuje się

stawianymi przed nim zadaniami. Sprawnie komunikuje się w języku polskim, korzysta ze źródeł książkowych oraz multimedialnych. Swobodnie wyraża swoje myśli i przeżycia w formie pisemnej i ustnej.

- Jest otwarty na kontakty z innymi.

Wykorzystuje możliwości, jakie stwarza mu dom i szkoła. Chętnie i skutecznie nawiązuje komunikację, prezentując swój punkt widzenia i rozważając poglądy innych. Wie, że istnieją różne sposoby komunikowania i bez trudu uczy się korzystania z różnych technologii komunikacyjnych. Łatwo nawiązuje współpracę z innymi ludźmi. W grupie potrafi działać zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami.

- Jest prawy i uczciwy.

Stosuje się do norm obowiązujących w jego otoczeniu. Rozróżnia zachowania dobre i złe. Wie, że należy postępować dobrze. Rozumie obowiązek podejmowania dobrych zachowań. Posiada swój system wartości oparty o wartości ponadczasowe – dobro, piękno, tolerancja. W swoim postępowaniu wykazuje dobre intencje.

- Jest rzetelny i punktualny.

Dotrzymuje terminów. Sprawnie posługuje się czasem planując swoje zajęcia, szanuje swój czas i innych ludzi.

- Jest krytyczny.

Potrafi selekcjonować i porządkować zdobyte informacje oraz oceniać ich przydatność do określonego celu.

- Jest tolerancyjny i zaangażowany społecznie.

Rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i pożądanym. Stara się zrozumieć innych i dostrzec w nich coś dobrego. Chętnie włącza się lub inicjuje akcje charytatywne. Pomaga innym przez wolontariat.

- Jest życzliwy, troskliwy i szanujący innych.

Szanuje i wie, jak należy okazywać szacunek osobom dorosłym, koleżankom i kolegom. Chętnie pomaga ludziom, zwłaszcza starszym, niepełnosprawnym, młodszym. Zna i rozumie zasady współżycia społecznego.

- Jest przyjazny.

Zdolny do wiernej i ofiarnej przyjaźni. Pozytywnie patrzy na otaczający go świat, siebie i innych. Integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole.

- Jest roztropny i mądry.

Zna zagrożenia występujące w jego środowisku naturalnym i uwzględnia je w swoim postępowaniu. Rozumie i wie, jak w odpowiedni sposób korzystać z urządzeń współczesnej technologii – zna zagrożenia płynące z Internetu i potrafi ich unikać. Dbą o własne i innych bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne. Postępuje zgodnie z zasadami higieny i dbałości o zdrowie.

- Jest kulturalny.

Posiada kulturę osobistą. Przestrzega zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w szkole. Dbą o wygląd, o kulturę języka, nie stosuje wulgaryzmów.

- Jest aktywny i kreatywny.

Ma określony, dość szeroki krąg zainteresowań, którym poświęca swój czas i które stara się rozwijać. Realizuje swoje pomysły. Wyznacza sobie cele i dąży do ich zrealizowania. Potrafi podejmować szybkie decyzje. Chętnie bierze udział w różnego rodzaju działaniach podejmowanych na terenie klasy i szkoły. Jest aktywnie związany ze środowiskiem lokalnym.

- Jest świadomy historycznej przynależności narodowej oraz europejskiej. Posiada wrażliwość etyczno-moralną. Czuje się miłośnikiem historii, tradycji oraz kultury wielkiej i małej ojczyzny. Szanuje tradycje, symbole narodowe i religijne.

III CELE OGÓLNE

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie dojrzałości w sferze:

- a) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie wiedzy i umiejętności przez ucznia pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- b) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata oraz kształtowanie środowiska sprzyjającego zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej;
- c) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym i doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- d) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie zdrowia i poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje:

- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz zdobywania wiedzy wśród uczniów, kształtowania umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym jednym z najważniejszych wartości w życiu jest zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój, a podejmowane decyzje są odpowiedzialne zarówno za siebie jak i innych;
- kształtowanie prawidłowych relacji rówieśniczych, relacji uczniów i nauczycieli oraz nauczycieli i rodziców lub opiekunów, a także budowanie przyjacielskiej atmosfery w szkole;
- przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej oraz światowej;
- kształtowanie postaw prospołecznych uczniów, w tym poprzez działalność w zakresie wolontariatu, sprzyjającą aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
- współpracę z rodzicami/opiekunami uczniów celem tworzenia spójnego systemu wartości i promowania zdrowego stylu życia oraz kształtowania postaw prozdrowotnych;

- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów prawnych.

Działalność edukacyjna w szkole obejmuje:

- poszerzanie i ugruntowywanie wiedzy i umiejętności uczniów, ich rodziców/opiekunów prawnych oraz nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawanie wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych, suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowanie w takich przypadkach. Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i rodziców/opiekunów w tym zakresie;
- kształtowanie umiejętności uczniów radzenia sobie ze stresem, samokontroli, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych i kształtowanie krytycznego myślenia;
- przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i dalszej ścieżki kształcenia.

Działalność profilaktyczna w szkole obejmuje:

- realizowanie wśród uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych;
- stworzenie warunków i przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- kształtowanie i wzmacnianie postaw przeciwnych używaniu środków psychoaktywnych, substancji psychotropowych przez uczniów, a także podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej, intelektualnej fizycznej i duchowej
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej(szkole, klasie)
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych
- troska o bezpieczeństwo uczniów

Zadania wychowawczo- profilaktyczne szkoły

1.Wychowanie Patriotyczne

- Kształtowanie szacunku do własnego państwa, symboli narodowych, pamiątek historycznych.
- Rozwijanie szacunku do obrzędów i zwyczajów nawiązujących do życia naszych przodków.
- Kształtowanie więzi z krajem ojczystym i świadomości obywatelskiej.
- Kulturowanie regionalnych tradycji.
- Dostarczenie wiedzy na temat najważniejszych wydarzeń i najwybitniejszych postaci z dziejów regionu i Polski.
- Budzenie szacunku do miejsc pamięci narodowej, zabytków, miast i wytworów kultury narodowej.
- Kształtowanie dumy narodowej.
- Uświadamianie znaczenia świąt narodowych.

2.Wychowanie Prozdrowotne i profilaktyka uzależnień

- Kształtowanie nawyków higienicznych jako warunków dobrego samopoczucia i zdrowia.
- Zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole.
- Rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych.
- Przeciwdziałanie zagrożeniom: nikotynizm, alkoholizm, narkomania (używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych (leki wydawane bez recepty), dopalaczy.
- Przeciwdziałanie uzależnieniom od gier komputerowych, smartfonów, Internetu, telewizji i hazardu.
- Eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej.
- Działanie na rzecz własnego zdrowia, sprawności fizycznej, prawidłowej postawy (przeciwdziałanie wadom postawy) poprzez uprawianie sportu i propagowanie aktywnych form wypoczynku na świeżym powietrzu.
- Promowanie zdrowego trybu życia i kształtowanie nawyków prozdrowotnych.
- Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, zapobieganie otyłości, edukacja w zakresie diety i jakości spożywanych produktów spożywczych oraz zawartości składników odżywczych w pokarmach.
- Rozwijanie opiekuńczego stosunku do kolegów, poszanowanie ich zdrowia i troska o ich bezpieczeństwo.
- Kształtowanie prawidłowych postaw dotyczących bezpieczeństwa w szkole i poza nią.
- Zapoznanie uczniów z przepisami BHP obowiązującymi na terenie szkoły i znajomością zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły.
- Szerzenie oświaty zdrowotnej dotyczącej przyczyn i zapobieganiu różnym chorobom.

- Wychowanie do życia w rodzinie poprzez zapoznanie uczniów z problemami dojrzewania.
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- Rozwijanie integracji z osobami niepełnosprawnymi.
- Wprowadzenie elementów udzielania pomocy przedmedycznej..
- Uświadamianie zagrożeń wynikających z przynależności do różnych grup nieformalnych.
- Uświadomienie psychospołecznych aspektów zdrowia, wdrażanie do radzenia sobie z negatywnymi reakcjami własnymi i innych.
- Uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.
- Dbanie o prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny uczniów.

3.Wychowanie Ekologiczne

- Poznawanie tematyki ekologicznej: ochrony przyrody, zagrożeń dla środowiska.
- Wyrabianie w uczniach nawyków ekologicznych korzystania z wody i energii elektrycznej.
- Uświadamianie uczniom korzyści wynikających z zagospodarowania surowców wtórnych.
- Uczenie właściwego stosunku do przyrody.
- Mobilizowanie uczniów do ochrony przyrody w swoim otoczeniu.

4.Wychowanie Kulturalne

- Przybliżenie zasad dobrego wychowania.
- Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się w szkole, w domu i miejscach publicznych.
- Organizowanie warsztatów psychologicznych służących wyrabianiu poczucia własnej wartości, właściwego okazywania emocji.
- Rozumienie piękna w przyrodzie, sztuce, literaturze, muzyce.
- Rozwijanie zamiłowania do czytelnictwa.
- Rozwijanie zainteresowań uczniów.
- Uczenie kultury słowa.
- Promowanie szkoły bez przemocy, wulgaryzmów i wandalizmu.
- Uczenie rozwiązywania konfliktów w drodze mediacji.
- Wpajanie postawy miłości do rodziców i członków rodziny oraz szacunku do starszych.
- Rozwijanie umiejętności odpowiedniego korzystania ze środków upowszechniania informacji.
- Wyrabianie poczucia odpowiedzialności za pamiątki kultury narodowej.
- Kształtowanie postawy życzliwości, włączenie uczniów niepełnosprawnych przewlekłe chorych do aktywnych form pracy w zespołach klasowych.
- Rozwijanie wrażliwości emocjonalnej w związku z poruszaniem się w cyberprzestrzeni.

5. Wychowanie Społeczne

- Poznanie roli domu rodzinnego i pozycji dziecka w rodzinie- jego praw i obowiązków
- Kształtowanie postaw prospołecznych- uświadamianie problemu odpowiedzialności za siebie, grupę, rodzinę i społeczeństwo.
- Integrowanie zespołu klasowego.
- Kształtowanie pozytywnych postaw i zachowań wobec uczniów niepełnosprawnych.
- Propagowanie idei wolontariatu.
- Uczucie poszanowania własności społecznej i osobistej.
- Budzenie zainteresowań aktualnymi problemami najbliższego otoczenia.
- Kulturowanie tradycji i obyczajów oraz odpowiedzialności za dobre imię rodziny, klasy, szkoły.
- Zapoznanie z zasadami właściwego postępowania w przypadku kontaktu z przedmiotami toksycznymi, łatwopalnymi, wybuchowymi itp. także w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
- Uświadomienie roli zdrowego współzawodnictwa w zespole.
- Rozwijanie koleżeństwa, wzajemnej pomocy i życzliwości podczas nauki i zabawy.
- Rozbudzenie motywacji uczenia się, pogłębienie wrażliwości poznawczej, estetycznej, a przez to kształtowanie refleksyjnej postawy wobec siebie jako człowieka.
- Kształtowanie umiejętności społecznych, w tym samokontroli i radzenia sobie ze stresem oraz rozwijanie inteligencji emocjonalnej.
- Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów, edukacja prawna uczniów w tym zakresie.
- Podniesienie osobistych kompetencji cyfrowych (umożliwiających radzenie sobie z potencjalnymi zagrożeniami cyfrowymi) uczniów.

6. Doradztwo zawodowe

- Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i zdolnościami.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy.
- Rozbudzenie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
- Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu.
- Dostarczanie informacji o zawodach.
- Usprawnianie i rozwijanie sprawności manualnej ucznia.
- Kształtowanie szacunku do pracy.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole.
- Poszerzenie doświadczeń i wiedzy o pracy i zawodach (zawody naszych rodziców).
- Projekcje filmów o różnych zawodach.
- Promowanie wolontariatu.

Sposoby realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych

- Akademie i apele szkolne.
- Obchody ważnych dni:
- Rozpoczęcie Roku Szkolnego
- Dzień Edukacji Narodowej
- Ślubowanie klas I.
- Święto niepodległości.
- Andrzejkki.
- Mikołajki.
- Wigilia.
- Dzień Babci i Dziadka.
- Konstytucja 3 Maja.
- Dzień Matki i Ojca.
- Dzień Dziecka.
- Zakończenie Roku Szkolnego.
- Interdyscyplinarne lekcje holistyczne
- Rozwijanie zainteresowań na zajęciach pozalekcyjnych
- Konkursy klasowe, szkolne i pozaszkolne.
- Udział w imprezach artystycznych szkolnych i międzyszkolnych.
- Organizowanie wystaw prac dzieci.
- Redagowanie gazetek ściennych.
- Prowadzenie kroniki szkolnej.
- Praca w samorządzie Szkolnym - wdrażanie do pełnienia różnych funkcji.
- Przeprowadzenie demokratycznych wyborów do Samorządu Szkolnego.
- Przeprowadzenie demokratycznych wyborów do samorządu klasowego.
- Pogadanki profilaktyczne, warsztaty psychologiczne, spotkania z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej
- Integrowanie uczniów objętych nauczaniem indywidualnym z zespołem klasowym.
- Uroczystości klasowe.
- Redagowanie tematycznych gazetek w salach lekcyjnych a także treści internetowych.
- Współpraca z rodzicami i Radą Rodziców.
- Współpraca z innymi instytucjami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Rola Nauczyciela i Wychowawcy

Nauczyciel własnym autorytetem i postawą wspomaga swoje działania wychowawcze i daje właściwy przykład uczniom.

Wychowując nauczyciel kształtuje następujące wartości:

- Poszanowanie godności człowieka
- Prawdę i dobro
- Zdrowie
- Przestrzeganie praw i potrzeb innych

- Uczciwość
- Poświęcenie
- Współczucie
- Tolerancja

Nauczyciel Przestrzega następujących zasad:

- Traktuje ucznia życzliwie i po partnersku.
- Relacja uczeń –nauczyciel opiera się na wzajemnym szacunku.
- Współpracuje z uczniem.
- Zapewnia uczniowi bezpieczne warunki do rozwoju własnej osobowości i nauki.
- Kieruje się dobrem ucznia i troską o jego zdrowie.
- Wspiera uczniów w osiąganiu wytyczonych przez nich celów, mobilizuje do rozwiązywania problemów w twórczy sposób.
- Kształtuje umiejętność planowania, organizowania i oceniania własnego postępowania oraz przyjmowania odpowiedzialności za własne czyny.
- Uczy skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentowania własnego punktu widzenia i brania pod uwagę poglądów innych ludzi.
- Szanuje prymat rodziny i wspomaga jej rolę wychowawczą.

Nauczyciel wypełniając swoją dydaktyczną rolę, realizuje jednocześnie następujące cele wychowawczo-profilaktyczne:

- Wyrabia systematyczność i wytrwałość w nauce.
- Kształtuje umiejętność pracy w zespole i uczy zasad organizacji pracy indywidualnej.
- Uczy skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, asertywności i prezentowania własnego punktu widzenia.
- Wychowuje w duchu wzajemnej tolerancji dla innych kultur, ras, religii i narodów.
- Umożliwia uczniom niepełnosprawnym zaspokajanie potrzeb edukacyjnych.
- Uczy szacunku do osób niepełnosprawnych i uwrażliwia na ich problemy.
- Rozbudza ciekawość poznania świata, innych ludzi i siebie.
- Rozwija w pozytywny sposób patrzenie na siebie i świat.
- Budzi szacunek.
- Rozwija samodzielne myślenie.
- Wdraża do poszanowania wspólnego dobra, pracy innych i własnej.
- Umacnia akceptację i szacunek dla ciała oraz otaczającej przyrody i wyrabia nawyki proekologiczne.
- Troszczy się o bezpieczeństwo własne i innych w każdej sytuacji i wprowadza elementy pierwszej pomocy.
- Reaguje na niepożądane zjawiska w cyberprzestrzeni, związane ze szkołą.
- Kształtuje umiejętności wartościowania postaw ludzkich.
- Uczy wybiórczego korzystania z mediów.
- Uwrażliwia na piękno języka ojczystego.
- Zapoznaje z dziedzictwem kultury narodowej oraz walorami turystycznymi ojczyzny.
- Wyrabia wrażliwość estetyczną.

- Uczy radzenia sobie z niepowodzeniami szkolnymi.
- Rozwija i umacnia tradycje narodowe i kształtuje podstawowe wartości obywatelskie.
- Zapoznaje z symbolami narodowymi, państwowymi, religijnymi i uczy szacunku do tych symboli.
- Wprowadza wychowawcze aspekty związane z sylwetką proponowanego patrona szkoły.
- Rozwija samorządność uczniowską (kreatywny rozwój jednostki).
- Wprowadza uczniów w świat aktualnych wydarzeń społecznych i politycznych.

Wychowawca wypełniając swoje cele wychowawcze szczególnie stara się:

- Poznać ucznia i jego środowisko
- Zauważa umiejętności i zdolności ucznia a także jego pasje i talenty.
- Zwraca uwagę na jego osiągnięcia.
- Dostrzega każdy sukces.
- Umiejętnie nagradza.
- Daje szanse poprawy.
- Umiejętnie rozwiązuje zaistniałe problemy.
- Zapobiega trudnościom wychowawczym.
- Opracowuje w porozumieniu z klasą i rodzicami plan pracy wychowawczej na dany rok szkolny.

Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nadzór nad:

- Prowadzeniem Zespołu Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.
- Rozpoznaniem uczniów ze względu na *specjalne potrzeby edukacyjne*
- Opracowaniem i aktualizacją Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET)
- Pracą i nadzorem nad realizacją modelu pracy z uczniem.

VI. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, nauczycieli i rodziców/opiekunów prawnych,
- analizę dokumentacji,
- wymianę spostrzeżeń ze spotkań Zespołów do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej i innych,
- rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi,
- analizę przypadków.

Klasy I-III

OBSZAR	ZADANIA	PRZEWIDYWANE EFEKTY. UCZEŃ:
<p>Zdrowie – edukacja zdrowotna</p>	<p>Zapoznanie z zasadami dbałości o zdrowie własne i innych.</p> <p>Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.</p> <p>Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku.</p> <p>Uświadamianie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt, roślin.</p> <p>Kształtowanie umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dba o higienę własną, otoczenia, • potrafi dostosować strój do pogody, • utrzymuje w czystości ciało, ręce, • rozumie wpływ właściwego odżywiania na zdrowie człowieka. • zna zasady zdrowego stylu życia, • rozumie wpływ substancji szkodliwych na organizm, • zna sposoby spędzania wolnego czasu, • rozumie konsekwencje nieodpowiedzialnego zachowania, • dba o własne zdrowie, • rozumie znaczenie ruchu dla utrzymania zdrowia. • rozumie konieczność dbania o środowisko naturalne, • segreguje odpady, ma świadomość przyczyn, skutków takiego postępowania, • dba o rośliny w klasie i otoczeniu. • jest świadomy istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego, • wie, jak zachować się w sytuacjach zagrożeń (wichura, burza...), • zna numery alarmowe. • zna sposoby radzenia sobie ze złością, • potrafi wskazać swoje mocne strony, • wie, gdzie może szukać pomocy w sytuacjach trudnych, • wyraża swoje emocje, szanując uczucia innych.

<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<p>Kształtowanie umiejętności skutecznej komunikacji.</p> <p>Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów w grupie.</p> <p>Wdrażanie do przestrzegania obowiązujących reguł.</p> <p>Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego.</p> <p>Wdrażanie do bezinteresownego pomagania innym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi słuchać innych, • wyciąga wnioski w oparciu o własne doświadczenia i obserwacje, • wyraża własne zdanie, szanując innych, • argumentuje swój pogląd. • współtworzy zasady zachowania się w grupie, • dokonuje oceny zachowania swojego i innych i wyciąga wnioski, • wie, do kogo może zwrócić się w sprawach konfliktowych, • podejmuje próby rozwiązywania sporów koleżeńskich, • korzysta z pomocy negocjatora. • zna zasady zachowania się w szkole, • zna obowiązki i prawa dziecka, • bierze udział w ustalaniu zasad zachowania w klasie i je respektuje, • rozumie konsekwencje nieprzestrzegania norm wspólnie ustalonych. • ma poczucie przynależności do klasy, • zna pojęcie patriotyzmu, tworzy i uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, państwa. • bierze udział w akcjach charytatywnych na terenie klasy i szkoły, • dostrzega potrzeby innych, • pomaga osobom, które potrzebują pomocy.
<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań.</p>	<p>Poszukiwanie korzeni, kształcenie świadomości własnego pochodzenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna legendy, baśnie i tradycję lokalną, • rozumie konieczność kultywowania tradycji, • uczestniczy w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych

	<p>Kształcenie umiejętności spędzania wolnego czasu</p> <p>Rozbudzanie postawy patriotyzmu.</p> <p>Wdrażanie do czynnego udziału w życiu kulturalnym.</p> <p>Przygotowanie do poznania i rozwijania własnych zainteresowań.</p> <p>Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla każdego człowieka, niezależnie od narodowości, religii, statusu materialnego, wyglądu czy stanu zdrowia.</p>	<p>i tematycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • współdecyduje o życiu w klasie i jest odpowiedzialny za powierzone mu zadania, • kształtuje postawę obywatelską. • potrafi dokonać właściwego wyboru sposobu spędzania wolnego czasu, • „przygotowuje i bierze udział w imprezach pozalekcyjnych, • uczestniczy w rajdach pieszych, • bierze udział w wyjściach do kin teatrów i muzeów, • potrafi rozmawiać na temat obejrzanych spektakli. • zna symbole narodowe i je szanuje, • rozpoznaje i śpiewa hymn Polski, • kultywuje tradycje narodowe i regionalne. • na tradycje kultywowane w rodzinie, • świadomie uczestniczy w uroczystościach szkolnych i klasowych, • bierze udział w przedstawieniach teatralnych, • uczestniczy w wycieczkach do muzeum, teatru, kina, • zna zasady zachowania w miejscach publicznych. • wie, jak ciekawie spędzić wolny czas, • organizuje zabawy, • uczestniczy w zajęciach dodatkowych, • wykonuje zadania dodatkowe <ul style="list-style-type: none"> • szanuje każdego człowieka • szanuje tradycje, zwyczaje różnych grup społecznych • pomaga słabszym
--	--	---

	<p>Kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mówi prawdę, • potrafi przegrywać i przyznać się do błędu, • określa co jest dobre, a co złe, • zna pojęcie długu i konieczność spłacenia go, • pomaga słabszym, • potrafi się dzielić.
<p>Bezpieczeństwo- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).</p>	<p>Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole.</p> <p>Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak należy zachowywać się w czasie lekcji i przerwy, • rozumie, że ustalenie norm w grupie jest konieczne, • zna zasady bezpiecznej zabawy, • podporządkowuje się normom i zasadom wspólnie wcześniej ustalonym, • wie, do kogo należy się zwrócić w razie problemu lub niebezpieczeństwa, • zna regulamin postępowania na wycieczce szkolnej. • rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza z internetu, • przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób i związanych z bezpieczeństwem w internecie, • potrafi odmawiać. • zna podstawowe zasady ruchu drogowego, • potrafi zachować się kulturalnie i bezpiecznie w środkach komunikacji miejskiej, • bezpiecznie i rozsądnie korzysta z narzędzi i urządzeń technicznych, • posiada ograniczone zaufanie w korzystaniu z internetu. • posługuje się numerami telefonów alarmowych, • formułuje komunikat wezwania

	Eliminowanie agresji z życia szkoły.	<p>o pomoc: policji, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia. • dba o kulturę słowa, • dba o kulturę słowa, • jest tolerancyjny, • zna zasady rozwiązywania konfliktów w sposób pokojowy, • korzysta z mediacji rówieśniczych, • wie, u kogo szukać pomocy .
--	--------------------------------------	---

Klasa IV

OBSZAR	ZADANIA	PRZEWIDYWANE EFEKTY. UCZEŃ:
Zdrowie – edukacja zdrowotna.	<p>Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Inspirowanie do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się problemy oraz kiedy wybór jest ważny i trudny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, czym jest stres, • podaje jego przyczyny, • wie, jakie negatywne skutki może on wywołać w organizmie, • rozpoznaje sygnały pojawiającego się napięcia emocjonalnego u siebie i u innych, • zna podstawowe sposoby jego rozładowania. • potrafi wyjaśnić, czym jest motywacja, • określa czynniki wpływające na własną motywację do działania, • rozumie, jak ważne jest pozytywne nastawienie. • potrafi powiedzieć, jaki jest i jak postrzegają go inni, • buduje adekwatną samoocenę, • wymienia cenione przez siebie wartości, • dostrzega wpływ innych na jego sposób postrzegania świata. • rozumie, że w niektórych sytuacjach trzeba udać się po pomoc do innych, zwłaszcza w tych trudnych

	<p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>	<p>i ważnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, do kogo należy się skierować, aby uzyskać poradę. • zna pojęcia: zdrowie, zdrowy styl życia, • podaje przykłady czynników sprzyjających oraz zagrażających życiu, • ma świadomość wpływu stylu życia na zdrowie.
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa podstawowe pojęcia dotyczące komunikacji, • odróżnia proste przekazy werbalne i niewerbalne, • rozpoznaje w tonie głosu nastrój rozmówcy, • potrafi wymienić czynniki i zachowania ułatwiające porozumiewanie się, • buduje pozytywne komunikaty. • rozumie, na czym polega asertywność, • podaje jej przykłady, • zdaje sobie sprawę z korzyści płynących z tego typu zachowań, • podejmuje próby zastosowania asertywności w codziennych sytuacjach. • rozumie, że każdy w jakimś momencie życia potrzebuje pomocy, • wczuwa się w stany emocjonalne i sytuacje innych ludzi, • czuje odpowiedzialność za siebie i innych, • zdaje sobie sprawę z tego, że trzeba być wrażliwym na potrzeby innych. • rozumie, że należy z szacunkiem i zrozumieniem podchodzić do innych, • podaje przykłady takich zachowań, • przewycięża uprzedzenia,

	<p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • unika nietolerancyjnych zachowań. • umie powiązać swoje zachowania z emocjami, • rozumie, jak ważną rolę w głębszych relacjach odgrywa zaufanie, • potrafi podać różnice w znaczeniu słów: ktoś znany z widzenia, znajomy, kolega, przyjaciel, • wymienia czynniki, które mają wpływ na budowanie głębszych relacji. • ma poczucie przynależności do społeczności szkolnej, • zna swoje prawa i obowiązki, • rozumie, że każdy członek tej społeczności ma wpływ na budowanie atmosfery w szkole, • podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zachowań uczniów względem siebie, • docenia ogromny wpływ zaangażowania członków społeczności szkolnej na sposób funkcjonowania placówki.
<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań.</p>	<p>Docenienie roli zainteresowań w życiu człowieka.</p> <p>Uwrażliwienie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: hobby, hobbista, kolekcjoner, • umie określić, jaki wpływ mają zainteresowania na życie człowieka, • wie, jak pożytecznie spędzić wolny czas • zna różne formy aktywnego i bezpiecznego wypoczynku. • rozumie pojęcie wartość, • nazywa wartości życiowe i wyjaśnia ich znaczenie w życiu człowieka, • rozumie różnice między prawdą a kłamstwem, sprawiedliwością a niesprawiedliwością, • ocenia zagrożenia wynikające z niewłaściwego wyboru wartości, • kieruje się w życiu

	<p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p> <p>Rozbudzanie poczucia patriotyzmu.</p>	<p>wartościami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że uczymy się przez całe życie, • podaje motywy uczenia się, • wskazuje negatywne skutki lekceważącego podejścia do procesu uczenia się, • rozumie, co można osiągnąć dzięki nauce, • poznaje podstawowe techniki efektywnego uczenia się, • wie, że postawa ma wpływ na zapamiętywanie. <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady uczestnictwa w kulturze, • rozumie funkcję sztuki, • dostrzega walory kultury regionu i kraju, • przejawia zainteresowanie uczestnictwem w życiu kulturalnym, • rozwija własną aktywność twórczą. <ul style="list-style-type: none"> • zna i szanuje symbole narodowe, • kultywuje tradycje regionalne i państwowe, • zna legendy o powstaniu państwa polskiego, • bierze udział w szkolnych uroczystościach z okazji świąt państwowych.
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).</p>	<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozróżnić dobre i złe zachowania ludzkie, • próbuje zrozumieć przyczyny własnych zachowań, • dostrzega przyczyny złości i agresji, • wymienia skutki takich zachowań, • rozumie potrzebę pozytywnego nastawienia do innych, • zna sposoby radzenia sobie z problemami bez użycia przemocy. <ul style="list-style-type: none"> • zna zasady kulturalnej dyskusji, • docenia rolę aktywnego słuchania,

	<p>Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.</p> <p>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje postawę otwartości na poglądy innych, • chętnie podejmuje dyskusję na różne tematy. • ma świadomość zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych, • wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręza kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne, • ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swego adresu, • dba o swoje bezpieczeństwo w sieci, • wie, jakich informacji nie powinien podawać, • jest świadomy zagrożeń wynikających z rozmowy z nieznanymi, • potrafi wycofać się z niebezpiecznej rozmowy. • rozumie znaczenia słów: uzależnienie, nałóg, • wymienia podstawowe środki uzależniające, • dostrzega zgubne dla zdrowia fizycznego i psychicznego skutki uzależnień i nałogów, • rozumie potrzebę troski o własne zdrowie. • podaje przykłady bezpiecznych i niebezpiecznych zachowań wynikających z relacji z innymi, • dba o swoje bezpieczeństwo, • potrafi być asertywny, • wie, do kogo się zwrócić w przypadku zagrożeń płynących z relacji z innymi.
--	--	--

KLASA V

OBSZAR	ZADANIA	PRZEWIDYWANE EFEKTY. UCZEŃ:
<p>Zdrowie – edukacja zdrowotna.</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analiza czynników, które ich demotywiają.</p> <p>Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, jak ważna jest motywacja do działania w życiu człowieka, • wymienia czynniki aktywizujące , • potrafi zmotywować się do osiągania stawianych sobie celów, • wie, co go demotywuje, • potrafi unikać negatywnych czynników powodujących bierność. • dba o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne, • rozumie znaczenie racjonalnego odżywiania się, • potrafi przygotować zdrowy posiłek, • wie, jak ważna jest aktywność fizyczna dla utrzymania właściwego stanu zdrowia. • dostrzega skutki własnego nastawienia do siebie i innych, • rozumie, że nikt nie jest idealny, • zdaje sobie sprawę z niedoskonałości, • pracuje nad nimi, • zna sposoby zwalczania własnych wad, • akceptuje ograniczenia swoje i innych, • jest otwarty, wrażliwy, empatyczny, • potrafi uczyć się optymizmu, • wie, że porażkę należy postrzegać jako doświadczenie, a nie klęskę.
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że warunkiem efektywnej współpracy jest umiejętność rozumienia innych, • potrafi pracować w zespole, • stosuje skuteczne formy komunikacji, • konstruktywnie udziela informacji zwrotne, • potrafi słuchać aktywnie,

	<p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposoby rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi być empatyczny, • tworzy klimat bezpieczeństwa i zaufania do otaczających go osób, • dostrzega potrzeby drugiego człowieka. • rozumie pojęcia: wolontariusz, wolontariat, • potrafi określić, jaki powinien być wolontariusz, • wie, co należy do jego obowiązków, • określa sposoby pomagania innym, • potrafi zareagować na „wołanie” o pomoc, • angażuje się w pomoc koleżeńską. • potrafi zdefiniować pojęcie grupy, wspólnoty, • ma poczucie przynależności do różnych grup, • potrafi podporządkować się normom w nich obowiązującym, • umie wskazać czynniki wzmacniające i niszczące współpracę w zespole, • dostrzega swoje miejsce w grupie, • podejmuje aktywność na rzecz zespołu, • ma poczucie odpowiedzialności za innych, • chętnie angażuje się w prace różnych zespołów klasowych, szkolnych i pozaszkolnych. • zdaje sobie sprawę, że ludzie mają różne doświadczenia, • uznaje prawo innych do swoich sposobów rozwiązywania problemów, • rozumie, że warto uczyć się na cudzych błędach, • chętnie słucha o doświadczeniach o innych, • jest otwarty i tolerancyjny. • rozumie siebie i innych, • wyjaśnia pojęcie autorytet, • wymienia cechy osoby, która
--	---	--

		<p>może być uznana za autorytet,</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie powiedzieć, na kim wzoruje się, kogo ceni, • odróżnia autorytet od idola.
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań.	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posiada orientację w zakresie własnych zainteresowań i umiejętności, • potrafi opowiedzieć w sposób ciekawy o swoim hobby, • rozumie, czym jest nuda i w jaki sposób niszczy rozwój człowieka, • dostrzega wartość marzeń, • rozumie potrzebę samorozwoju. • zna swoje prawa w różnych strukturach społecznych, np. domu rodzinnym, szkole, • dostrzega ogromną rolę prawa dla społeczności szkolnej, • rozumie, że trzeba przestrzegać obowiązujących regulaminów, • potrafi dostrzec najważniejsze wartości w życiu człowieka, • nie ulega złym wpływom, • szanuje poglądy innych, • w sposób świadomy wybiera autorytety, • rozumie potrzebę poznawania siebie w celu własnego rozwoju. • dostrzega potrzebę wyrażania emocji, • umie określić rodzaje uczuć, wskazać pozytywne i negatywne spośród nich, • wie, że emocje mają wpływ na rozwój psychiki człowieka, • rozumie swoje stany emocjonalne, • potrafi prawidłowo nazywać i wyrażać swoje uczucia, • panuje nad swoimi emocjami. • zna zasady savoir - vivre'u, • zachowuje się adekwatnie do sytuacji i miejsca,

	Kształcenie postaw patriotycznych.	<p>w którym się znajduje,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie konieczność przestrzegania przyjętych form grzecznościowych, • buduje pozytywny obraz własnej osoby. • rozumie pojęcie wolności, • wymienia cechy patrioty, • zna sylwetki polskich patriotów i ich zasługi, • okazuje szacunek tym, którzy walczyli za Polskę, • rozumie, że bycie Polakiem zobowiązuje do godnego reprezentowania kraju, • kultywuje tradycje regionalne i państwowe, • bierze udział w szkolnych uroczystościach z okazji świąt państwowych.
--	------------------------------------	---

<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – postawy negocjacji i mediacji. – Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. – Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. – Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jak należy się zachować w sytuacji konfliktowej, – definiuje pojęcia: negocjacje, mediacje, – wymienia fazy negocjacji, – wie, jak zachować się podczas mediacji, zna jej przebieg, – wymienia różnice między mediacją a negocjacją, – prowadzi dyskusje, – dba o kulturę słowa, – akceptuje sposób myślenia innych, – potrafi argumentować. – analizuje przyczyny własnego postępowania, – wymienia plusy i minusy określonych wyborów, – wie, które czynniki są najważniejsze w przypadku podejmowania przez niego decyzji, – świadomie dokonuje wyborów, – rozumie potrzebę poznawania samego siebie w celu rozwoju własnych umiejętności i pozytywnych uczuć. – dokonuje samooceny, – wie, że akceptacja samego siebie jest potrzebna do prawidłowego rozwoju człowieka, – rozumie, że nastawienie ma wpływ na osiągnięte cele, – obserwuje i weryfikuje zachowania innych, – nie przyjmuje negatywnych wzorców osobowych, – naśladuje właściwe postawy, – pod wpływem autorytetów podejmuje stosowne działania. – ma świadomość zależności między przyczyną a skutkiem, – wyjaśnia, co to znaczy być odpowiedzialnym, – czuje się odpowiedzialny za powierzone zadanie, grupę,
---	---	---

	<p>– Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia konsekwencje zachowań ryzykownych w kontekście jednostki i ogólnospołecznym, – odróżnia czyny społecznie aprobowane od nieaprobowanych, – angażuje się w prawidłowe i zdrowe zachowania. – wyjaśnia termin internet, – dostrzega szanse i zagrożenia, jakie niesie ze sobą internet, – zna funkcje internetu, – wymienia symptomy uzależnienia od komputera i internetu, – korzysta bezpiecznie z internetu.
--	---	--

KLASA VI

OBSZAR	ZADANIA	PRZEWDYWANE EFEKTY. UCZEŃ:
<p>Zdrowie – edukacja zdrowotna.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości.</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie osobowości, • wyjaśnia znaczenie temperamentu • wymienia różne cechy osobowości, • wylicza cechy charakterystyczne dla siebie. • potrafi wymienić swoje mocne i słabe strony, • uświadamia sobie wagę zalet, • buduje pozytywny obraz siebie, • ma poczucie własnej wartości, • akceptuje siebie takim, jaki jest. • dokonuje autorefleksji na wartościami w życiu człowieka, • traktuje życie i zdrowie jako wartości nadrzędne, • dba o swoje zdrowie, • wymienia czynniki sprzyjające i zagrażające życiu i zdrowiu. • wie, jaki wpływ ma aktywność fizyczna na stan zdrowia człowieka, • dba o kondycję fizyczną, • wie, jaki zakres BMI jest prawidłowy, • potrafi wymienić choroby związane z brakiem ruchu, • potrafi aktywnie i bezpiecznie wypoczywać.
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, jak ważna jest atmosfera panująca w grupie, • potrafi skutecznie komunikować się w zespole,

	<p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady pracy w grupie, • wykonuje przydzielone zadania, • czuje się odpowiedzialny za wynik pracy grupy. • jest otwarty na problemy i potrzeby innych, • włącza się w pomoc koleżeńską, • wie, jakie zagrożenia wiążą się z przyjmowaniem postawy egoistycznej, • rozumie idee akcji charytatywnych, • wspiera takie przedsięwzięcia, • wie, czym są organizacje pożytku publicznego. • skutecznie i we właściwy sposób broni swoich praw, • szanuje prawa innych, • broni własnych poglądów i przekonań, • potrafi argumentować, • uczestniczy w dyskusji, • formułuje jasne komunikaty, • rozumie, że każdy ma prawo do swojego zdania. • wyjaśnia znaczenie rodziny w życiu człowieka, • wymienia obowiązki poszczególnych członków rodziny, • rozumie, że człowiek pełni w życiu wiele ról (np. przyjaciela, brata, ucznia) • charakteryzuje je, wymienia wnikające z tego obowiązki, • potrafi funkcjonować w określonych rolach
--	---	---

	<p>Rozwijanie samorządności.</p>	<p>społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest samorząd, • wymienia przykłady samorządów, • zna pojęcie samorządu terytorialnego, • wymienia pozytywne aspekty jego funkcjonowania, • wie, że gmina to podstawowa jednostka terytorialna, • łączy pojęcie samorządności z funkcjonowaniem demokracji, • omawia rolę samorządu uczniowskiego w szkole.
<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań.</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie autonomia, • dąży do samodzielności, • podejmuje decyzje, • rozwija swoje zainteresowania, • zna zalety i wady dzieciństwa i dorosłości, • wie, czym się przejawia dorosłość, • przytacza przykłady negatywnych sposobów manifestowania dorosłości. • posiada umiejętność krytycznego myślenia, • weryfikuje treści przekazywane przez media, • rozumie pojęcie manipulacja, • dostrzega manipulacje w różnych środkach przekazu, • wie, że media mają wpływ na sposób myślenia ludzi, • weryfikuje zachowania rówieśników, • naśladuje tylko

	<p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>pozytywne wzorce osobowe.</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje postawy, wartości, normy społeczne i przekonania innych, • wymienia czynniki, które na nie wpływają, • buduje własny schemat wartości, • zachowuje normy społeczne, • potrafi właściwie ocenić postawy ludzi w określonych sytuacjach, • powiela tylko właściwe zachowania, • szanuje przekonania innych. • docenia wartość kultury w życiu człowieka, • zna i kultywuje tradycje narodowe, • szanuje dorobek narodowy, • jest patriotą, • zna największe osiągnięcia polskiej kultury.
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).</p>	<p>Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że jeśli nie radzimy sobie z problemami, należy szukać pomocy u innych, • postrzega rodzinę jako główne źródło wsparcia, • zna instytucje udzielające pomocy osobom w trudnej sytuacji, • określa specyfikę ich działania, • wie, na czym polega praca psychologa i pedagoga szkolnego. • ma świadomość, że nie jest sam ze swoimi problemami, • jest wyrozumiały i empatyczny wobec innych,

	<p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji problemowej, • rozumie, że rzetelna wiedza jest sposobem na zredukowanie lęków, • nie kieruje się stereotypami, przesądami, • zna sposoby radzenia sobie z własnymi lękami. • rozumie znaczenie uczuć w życiu człowieka, • odróżnia te przykre od pozytywnych, • zna i stosuje konstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, • panuje nad swoimi uczuciami, • wie, jak rozładować przykre emocje i napięcia, • dostrzega przyczyny swojej i cudzej agresji, • zna i stosuje sposoby radzenia sobie z agresją. • rozumie, że ma prawo do prywatności, • szanuje prywatność innych, • podaje przykłady naruszenia czyjejs prywatności, • wie, jakie dane osobowe należy chronić i komu ich nie podawać, • zna zagrożenia wynikające z udostępniania danych osobowych, zwłaszcza przez internet, • ma ograniczone zaufanie do osób poznanych w sieci.
--	--	---

KLASA VII

OBSZAR	ZADANIE	PRZEWIDYWANE EFEKTY. UCZEŃ:
<p>Zdrowie – edukacja zdrowotna. Promocja zdrowia psychicznego i fizycznego.</p>	<p>Kształtowanie postawy praktycznej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określenie osobistego potencjału.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dokonać właściwego wyboru • z korzyścią i w zgodzie z sobą, • wykazuje inicjatywę w podejmowaniu działań prozdrowotnych, • prawidłowo analizuje aspekty problemu podczas podejmowania decyzji, • wykazując się odpowiedzialnością za grupę lub powierzone mu zadanie, proponuje sposób rozwiązania problemu. • potrafi dokonać hierarchizacji celów, • jest świadomy swoich potrzeb i dążeń, • potrafi odróżnić cele realne od nierealnych. • rozpoznaje stopień trudności zadania, • analizuje swoje mocne i słabe strony, • dąży do realizacji zadania, dobierając odpowiednie do niego środki. • planuje własny rozwój opierając się na swoich mocnych stronach, • stara się planować swoją karierę szkolną, • dostrzega wpływ innych osób (rodziców, nauczycieli, rówieśników) na kształtowanie swojej osobowości. • potrafi rozpoznać symptomy, • nieprawidłowego rozwoju fizycznego, • zna objawy dojrzewania, zmieniające jego ciało (rysy twarzy, sylwetka, rozwój drugo i trzeciorzędowych cech płciowych), • rozumie proces dojrzewania płciowego, • próbuje panować nad zmiennością nastrojów, • stara się kształtować

		<p>prawidłową samoocenę.</p>
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • konstruuje komunikat JA-TY, • wykorzystując go w codziennej komunikacji z innymi, • wykorzystuje wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej do prawidłowego efektywnego budowania relacji z innymi ludźmi w oparciu o szacunek, akceptację, zrozumienie i dążenie do porozumienia (asertywność, empatia, aktywne słuchanie). • dostrzega wpływ osób z najbliższego otoczenia (rodzice, nauczyciele, rówieśnicy) i potrafi go prawidłowo ocenić, • rozwija swoje zainteresowania i pasje, • potrafi je przenieść na szkolną przestrzeń, • poszukuje alternatywnych rozwiązań problemów i zadań, • szuka inspiracji dla swoich potrzeb duchowych poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych (teatry, muzea, filmy) oraz czytelnictwo. • inicjuje akcje charytatywne na terenie klasy i szkoły, • bierze w nich czynny udział, • potrafi współdziałać w grupie, • umie współpracować z osobą, której pomaga, • wie jak reagować w kontakcie z osobą niepełnosprawną – jest empatyczny i pomocny, • rozwija umiejętność planowania i realizacji zadań.
<p>Kultura – wartości, normy, wzory zachowań.</p>	<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaplanować swoje działania, • potrafi współpracować z innymi, • jest asertywny, • stara się rozwijać swoje zainteresowania i pasje, • potrafi wyznaczać sobie ważne dla siebie cele, • aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych,

	<p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność, wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p> <p>Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby przynależności do społeczności szkolnej i narodowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje miejsca tradycji i kultury narodowej w najbliższym środowisku. • stara wyznaczać sobie cele życiowe i edukacyjne, • dąży do ich realizacji, • rozwija swoje zainteresowania, wynikające z procesu edukacyjnego, • zna różne techniki uczenia się i zapamiętywania, • dociera do różnych źródeł informacji, • dąży do udziału w przeglądach, konkursach, olimpiadach przedmiotowych w przypadku. • stara się budować swój system wartości w oparciu o wartości ponadczasowe – dobro, piękno, tolerancja, • w kontaktach z innymi jest prawdomówny, • podczas realizacji powierzonych mu zadań wykazuje się odpowiedzialnością i rzetelnością, • prawidłowo ocenia swoje postępowanie, • potrafi ponieść konsekwencje w przypadku niedotrzymania umowy lub danego słowa. • potrafi współdziałać z innymi w czasie pracy i wypoczynku, • potrafi wymienić instytucje i stowarzyszenia działające w najbliższej okolicy, • inicjuje działania dążące do zacieśniania współpracy ze społecznością lokalną, • jest otwarty na pomysły i propozycje innych, • kontroluje i ocenia swoją pracę oraz zachowanie. • stara się wykorzystywać swoje mocne strony w kontaktach z innymi, • chce i potrafi prezentować się na forum klasy i szkoły poprzez udział w akademiach, uroczystościach, • jest współodpowiedzialny za społeczność klasową
--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • i szkolną, • ma świadomość przynależności • do społeczności klasowej, szkolnej, lokalnej i narodowej, • potrafi zróżnicować znaczenie słów „patriotyzm” i „nacjonalizm”, • rozumie, jakie niebezpieczeństwa niosą za sobą zachowania nacjonalistyczne.
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczanie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p> <p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna swoje mocne strony, • dba o samorozwój, • potrafi być asertywny, • potrafi jasno wyrazić swoje oczekiwania, • bierze aktywny udział w życiu klasy, kierując się demokratycznymi zasadami, • rozwija świadomość odpowiedzialności za podjęte decyzje. • zna podstawowe słownictwo z zakresu kodeksu rodzinnego (nieletni, małoletni, adwokat, prokurator, sędzia, kodeks rodzinny, kodeks karny), • zna procedury postępowania w przypadku łamania prawa przez osoby nieletnie, • posiada wiedzę z podstawowych przepisów prawa dotyczących postępowania w sprawach nieletnich. • potrafi asertywnie odmawiać, • potrafi budować więzi z kolegą/koleżanką oparte na wzajemnym zaufaniu i przyjaźni, • zna zagrożenia płynące z wczesnego i nieodpowiedzialnego podjęcia współżycia seksualnego, • rozumie różnicę między związkiem ludzi opartym na fizyczności a związkiem duchowym. • stara się być empatyczny i wrażliwy na krzywdę innych, • zna zasady pierwszej pomocy, • potrafi zastosować w praktyce

	<p>minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>	<p>procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna swoje mocne strony, • dba o samorozwój, • potrafi wyznaczać ważne dla siebie cele w oparciu o wyznawane wartości, • widzi potrzebę samokontroli własnych zachowań, • potrafi określić swoje miejsce w rodzinie, szkole, świecie.
--	--	--

KLASA VIII

OBSZAR	ZADANIE	PRZEWIDYWANE EFEKTY. UCZEŃ:
ZDROWIE – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. • Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. • Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. • Rozwijani umiejętności oceny własnych możliwości.	<ul style="list-style-type: none"> • zna swoje mocne i słabe strony, • rozwija swoją wyobraźnię poprzez aktywny udział w zajęciach rozwijających myślenie abstrakcyjne, • wykorzystuje kreatywne metody pracy w grupie, np. burza mózgów, łańcuch skojarzeń, • zna pojęcia „fantazja”, „wyobraźnia”, „marzycielstwo”. • planuje przebieg realizacji celów, • wyznacza kolejne etapy w dążeniu do osiągnięcia swoich zamierzeń, • potrafi korygować sposób realizacji w zależności od pojawiających się trudności, • zna pojęcie hierarchizacji celów, • potrafi określić termin ich realizacji, • odróżnia cele realne od nierealnych, • zna ograniczenia wynikające z niewłaściwej samooceny przy wyznaczania sobie celów. • rozumie znaczenie słowa priorytet, • rozumie kryterium ważności i pilności, • wskazuje swoje priorytety w życiu, • umie podejmować decyzje mające na celu uszeregowanie zadań według kryteriów ważności i pilności. • jest świadomy swoich możliwości i ograniczeń, • podejmuje działania na miarę swoich możliwości, • planuje karierę szkolną w oparciu o swoje mocne

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne. 	<p>strony,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby ograniczenia swoich słabych stron dokonuje samooceny. • aktywnie uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego, • podejmuje próby udziału w dodatkowych zajęciach sportowych, • rozumie pozytywny wpływ ruchu na zdrowie psychiczne człowieka, • rozumie powiedzenie „w zdrowym ciele zdrowy duch”.
<p>RELACJE – kształtowanie postaw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. • Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenianie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. • Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie "kompromis" i potrafi podać jego przykłady, • umie wypracować kompromis w sytuacjach codziennych, • stara się być empatyczny, • rozumie potrzeby innych, • potrafi artykułować swoje potrzeby, • jest kreatywny i twórczy w rozwiązywaniu problemów, • poszukuje alternatywnych rozwiązań, • umie zastosować wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej (komunikat JA – TY, aktywne słuchanie). • zna zasady obowiązujące w pracy grupowej, • dostrzega pozytywne aspekty działania zespołowego, • toleruje i docenia różnice zdań, • szanuje wiedzę i doświadczenie innych członków grupy, • jest aktywny pracując w zespole, • rozumie ważność pracy zespołowej. • rozumie znaczenie pojęcia rozwój psychiczny, fizyczny, intelektualny, • zna swoje mocne strony i dąży do ich rozwoju, • stara się być bardziej przydatny jako członek

		<p>rodziny, podejmując się nowych zadań,</p> <ul style="list-style-type: none"> • bierze aktywny udział w życiu rodziny, • potrafi swoje możliwości i zainteresowania przenieść na działanie w samorządzie uczniowskim i kołach zainteresowań na terenie szkoły, • potrafi pozytywnie zaprezentować się na forum klasy i szkoły.
<p>KULTURA – wartości, normy i wzory zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. • Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości nt. zasad humanitaryzmu. • Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie pojęć „tolerancja”, „nacjonalizm”, „ksenofobia”, „kosmopolityzm”, • jest wrażliwy na przejawy nietolerancji, • ma wiedzę na temat różnic kulturowych, • gdy jest ku temu okazja potrafi nawiązać kontakt z osobą innej narodowości, wykorzystując nabytą wiedzę nt. kultury i zwyczajów jej narodu, • jest świadomy swojej tożsamości narodowej, • szanuje tradycję i kulturę swojego narodu przy jednoczesnym poszanowaniu odrębności innych narodów. • potrafi sformułować definicję humanitaryzmu, • wie, w jakich aktach prawnych jest umocowana zasada humanitaryzmu, • jest świadomy jej znaczenia we współczesnym świecie, • stara się w relacjach międzyludzkich unikać przemocy fizycznej i psychicznej, wykazuje empatię i zrozumienie dla innych, jest tolerancyjny, • zna ideę akcji humanitarnych podejmowanych przez różne stowarzyszenia. • podejmuje działania na rzecz współpracy ze społecznością lokalną, • zna strukturę i działanie instytucji oraz organizacji

		<p>w najbliższej okolicy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsekwentnie i odpowiedzialnie realizuje podjęte przez siebie zobowiązania.
<p>BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie wiedzy nt. prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. • Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. • Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. • Utrwalenie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi asertywnie odmawiać, • rozwija swoje zainteresowania i pasje, • potrafi kreatywnie i pozytywnie spędzać czas wolny, • zna negatywne skutki wszelkiego rodzaju uzależnień (zdrowotne, moralne, psychiczne, społeczne, prawne), • zna podstawowe przepisy prawne mówiące o karaniu za posiadanie lub rozprowadzanie substancji zakazanych. • podejmuje próby rozwiązywania konfliktów w sposób pokojowy • zna zasady mediacji rówieśniczej i negocjacji, • potrafi zastosować je w praktyce. • podejmuje decyzje nie pod wpływem emocji, tylko na podstawie rzetelnej wiedzy, • dokonuje weryfikacji pozyskiwanych informacji, • dostrzega manipulacje w życiu codziennym i nie ulega jej wpływom, • wie, gdzie i w jaki sposób szukać sprawdzonej wiedzy, • korzysta ze zweryfikowanych źródeł wiedzy. • podejmuje się zadań na miarę swoich możliwości, • odpowiedzialnie i rzetelnie dąży do ich realizacji, • potrafi ocenić pozytywne i negatywne konsekwencje podejmowanych działań dla siebie i innych, • wie jak radzić sobie z sukcesem lub porażką, • w razie niepowodzenia potrafi znaleźć alternatywne rozwiązanie problemu,

		<ul style="list-style-type: none"> • jest pozytywnie nastawiony do podejmowania nowych działań.
--	--	--